

Dubayda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 28-ci sessiyası (COP 28) işini davam etdirir. Azərbaycan COP 28-də böyük nümayəndə heyəti ilə təmsil olunur ki, bu da ölkəmizə ekoloji cəhətdən təmiz və enerjivə qənaət edən "yaşıl texnologiya"-lardan istifadə perspektivlərini müzakirə etmək imkanı yaradır.

Azərbaycan ilk dəfə belə sərgidə ayrıca pavilyonla təmsil olunur. 254 kvadratmetr sahədə quraşdırılan pavilyonda müxtəlif yerli, regional və beynəlxalq təşkilatlarla birgə tədbirlər və seminarlar keçirilir. Eyni zamanda burada ölkəmizin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və onun təsirinin azaldılması istiqamətində gördüyü işləri əks etdirən virtual eksponatlar nümayiş olunur. Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin COP 28-də iştirakı tədbirin ölkəmiz üçün mühüm əhəmiyyətindən xəbər verir.

Xatırladaq ki, BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının tərəflər konfransı 1995-ci ildən etibarən hər il keçirilir. Konfransın əsas məqsədi dünya ölkələrinin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə sahəsində həyata keçirdikləri tədbirləri qiymətləndirməkdir. 1995-ci ildə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına qoşulan Azərbaycan global iqlim dəyişmələrinin mənfi təsirlərinin yumşaldılması üzrə beynəlxalq söylərə qoşulub. 2015-ci ildə qəbul edilən və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə ən mühüm beynəlxalq sərə

nəd hesab olunan Paris sazişini 2016-cı ildə ratifikasiya edən ölkəmiz "yaşıl keçid" platformasının fəal üzvüdür.

Bu mühüm beynəlxalq platformada ötən bir həftə ərzində çoxlu sayda məsələ müzakirə olunub, tədbirlər keçirilib. Azərbaycan nümayəndə heyətinin keçirdiyi tədbirlərdə müzakirə olunan məsələlər "yaşıl enerji" istehsal etmək üçün ölkəmizdə hərtərəfli imkanların mövcudluğundan bəhs edib. Energetika naziri Pərviz Şahbazovun BƏƏ-nin "Masdar" şirkətinin icraçı direktoru Məhəmməd Cəmil Əl Rəməhi ilə görüşündə Azərbaycanın "yaşıl enerji"nin inkişafı və karbon emissiyalarının azaldılması hədəflərinə çatmaq üçün adıçəkilən şirkətlə 10 QVt-lıq bərpaulunan enerji layihələri üzrə əməkdaşlığın əhəmiyyəti vurğulanıb. Söhbət zamanı şirkətlə ilkin mərhələdə quruda və dənizdə 4 QVt "yaşıl enerji" layihələrinin icrası, bu çərçivədə ümumi gücü 1 QVt olan günəş və külək-elektrik stansiyaları üzrə oktyabrda imzalanmış investisiya müqavilələrindən irəli gələn məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi də aparılıb. Bildirilib ki, hazırda quruda və dənizdə bərpaulunan enerji mənbələrinin sahələrinin müəyyən edilməsi və müvafiq

qurumlarla razılaşdırılması prosesi həyata keçirilir. "Yaşıl hidrogen" və "yaşıl ammonyak"la bağlı bazar araşdırmaları isə davam edir.

Nazir Pakistanın keçid hökumətinin energetika və neft naziri Məhəmməd Əli, Rumıniya Parlamentinin ətraf mühit və ekoloji tərzlik komissiyasının prezidenti Virgil-Daniel Popesku, Danimarkanın "Vestas" şirkətinin vitse-prezidenti Morten Dyrholm ilə keçirdiyi görüşlərdə isə enerji tərəfdaşlığı çərçivəsində Azərbaycanın "yaşıl enerji" kursu və külək turbinlərinin istehsalı üzrə əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə ediblər.

COP 28 platformasında "Azərbaycanda bərpa olunan enerji investisiyaları üçün imkanlar" mövzusunda keçirilən digər bir tədbirdə çıxış edən P.Şahbazov dayanıqlı, təhlükəsiz enerji güclərinin yaradılmasında, "yaşıl gələcək" in qurulmasında milli səviyyələrdə mühüm töhfələrin verilməsində beynəlxalq enerji şirkətləri ilə əməkdaşlığın müstəsna rol oynadığını və Azərbaycanın artıq 7 beynəlxalq şirkətlə "yaşıl enerji" tərəfdaşlığına başladığını qeyd edib. Bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin bərpaulunan enerjinin xarici investisiya hesabına inkişafını, azad edilmiş ərazilərin "boz zona"dan "yaşıl enerji" zonasına,

Azərbaycan "yaşıl keçid" platformasının fəal üzvüdür

2027-ci ilədək 2 QVt həcmində "yaşıl güc"lər enerji sistemimizə inteqrasiya olunacaq və bununla 2030-cu il üçün 30 faizlik hədəfə çatacağıq

Xəzərin "yaşıl enerji"nin istehsal və ixracının mərkəzinə çevrilməsini prioritet sayan siyasəti "yaşıl sərmayə" axınına yol açır: "Oktyabrda ilk xarici sərmayə əsaslı və MDB, Xəzər regionunun ən böyük günəş-elektrik stansiyasını "Masdar" şirkəti ilə istifadəyə verdik. 2027-ci ilədək 230 MVt-lıq bu stansiyadan əlavə "Masdar", "ACWA Power", bp, "China Gezhouba", "Nobel Energy" və "Baltech" tərəfindən 1,6 QVt-dan çox gücdə 8 günəş və kü-

lək-elektrik stansiyası inşa olunacaq. 2030-cu ilədək daxili istehlak, iqtisadiyyatın dekarbonizasiyası və ixrac məqsədilə quruda və dənizdə 8 QVt-dan çox "yaşıl enerji" layihələri məhz xarici investisiya hesabına reallaşdırılacaq. Həmçinin 2031-2037-ci illərdə "yaşıl enerji", hidrogen, "yaşıl ammonyak"ın istehsalı və ixracı məqsədilə təxminən 19 QVt həcmində güclərin də yaradılmasını beynəlxalq enerji şirkətləri ilə planlaşdırırıq".

Tədbirdə ilkin mərhələdə "yaşıl enerji"nin 4 QVt-nın "Xəzər-Qara dəniz-Avropa İttifaqı Yaşıl Enerji Dəhlizi" və 1 QVt-dan çoxunun isə Azərbaycan-Türkiyə-Avropa marşrutu ilə ixracı üzrə intensiv işlərin aparılmasından da danışılıb. Şirkətlər üçün külək turbinləri, günəş panellərinin yerli istehsalının qurulması, enerji saxlama sistemlərinin yaradılması, həmçinin enerjinin səmərəli paylanması üçün qabaqcıl şəbəkə texnologiyala-

larından istifadə etməklə şəbəkənin gücləndirilməsi, "yaşıl hidrogen" in istehsalı, saxlanması və nəqli, eləcə də karbon emissiyalarının tutulması və saxlanması, elektrik doldurma infrastrukturunu sahələrinə əməkdaşlıq imkanları diqqətə çatdırılıb. Qeyd edək ki, Azərbaycan pavilyonunda baş tutan tədbirdə 17 enerji şirkəti və təşkilat təmsil olunub.

Energetika Nazirliyindən verilən xəbərdə deyilir ki, P.Şahbazov COP 28-ə sədrlik edən Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin və Avropa İttifaqının təşkilatçılığı ilə keçirilən "Bərpa olunan enerji və Enerji səmərəliliyi Nazirləri"nin "dəyirmi masa"sında iştirak edib. 35 ölkə, 13 şirkət və təşkilatın təmsil olunduğu bu tədbirdə P.Şahbazov vurğulayıb ki, Azərbaycan Xəzər dənizinin 157 QVt-lıq külək enerjisi potensialı və növbəti 10 ildə reallaşdıracağı 10 QVt "yaşıl enerji" layihələri, "yaşıl enerji dəhlizi", həmçinin Qarabağ, Şərqi Zəngəzur və Naxçıvanı "yaşıl enerji" zonalarına çevirməsi, enerji səmərəliliyi sahəsində islahat tədbirləri ilə bu global təşəbbüsə əhəmiyyətli töhfələr verəcək. "2027-ci ilədək 2 QVt həcmində "yaşıl güc"lərin enerji sistemimizə inteqrasiyası bərpaulunan enerjinin payını 33 faizə yüksəldəcək. Nəticədə 2030-cu ilə 30 faizlik hədəfimizi daha erkən və artıqlaması ilə yerinə yetirə biləcəyik. Azərbaycanın bərpaulunan enerjisi həm də avropalı tərəfdaşların enerji təchizatını şaxələndirəcək. Hesab edirəm ki, Xəzər regionu Avropanın enerji keçidinin əsas mərkəzlərindən birinə çevrilir", - deyər nazir bildirib.

**Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"**

azerbaijan-news.az